

Valokuvattu Helsingissä

20. 3.—29.11. 1992 Hakasalmen huvila, Karamzininkatu 2

Tänä vuonna tulee kuluneeksi 150 vuotta ensimmäisen suomalaisen valokuvan ottamisesta. Helsingin kaupunginmuseo on tehnyt juhluvuoden kunniaksi omista kokoelmistaan valokuva-näyttelyn VALOKUVATTU HELSINGISSÄ, joka ajallisesti kattaa lähes koko 150 vuoden jakson.

Näyttelyssä esitellään 28 helsinkiläisen valokuvaajan ja valokuvaamon tuotantoa. Varhaisimmat kuvat ovat henkilökuvia 1840-luvulta. Vanhin tunnettu Helsinkiä esittävä valokuva on otettu 1857. Museon vanhimmat

Helsinki-valokuvat ovat 1860-luvulta, jolloin kaupunkikuvaus Suomessa varsinaisesti pääsi vauhtiin. Näyttelyssä on esillä mm. Eugen Hoffersin 1866 Nikolainkirkon (Tuomiokirkon) tornista kuvaama panoraama, jossa näkyy koko silloinen Helsinki.

1890-luku ja aika ennen ensimmäistä maailmansotaa oli maisema- ja kaupunkivalokuvauksen kulta-aikaa. Edelläkävijöinä olivat Daniel Nyblin ja K. E. Ståhlberg. Tehdasvalmistusten negatiivien ja rullafilmin tulo markkinoille merkitsi ulkokuvauksen helpottumista ja avasi mahdollisuudet myös amatöörikuvaaajille. Kenraalikuvernöörin adjutanttin Ivan Timiriasewin kuvat maailmansodan aikaisesta Helsingistä ja arkkitehti Nils Wasstjernan salapoliisikamerakuvat ja vuosisadan alun suurkaupunkitunnelmat sekä Sakari Pälsin 1920-luvun »pikanäppäilykuvat» ovat amatöörien

parhaimmistoa.

Erityisen tärkeä osa kaupunginmuseossa on Signe Branderilla. Helsingin muinaismuistolautakunta palkkasi hänet 1907 valokuvaamaan häviävää Helsinkiä. Kuuden vuoden työ tuotti lähes tuhat kuvaa, joissa vanha puutalokaupunki elää viimeisiä hetkiään nousevan kivikaupungin jaloissa.

Itsenäisyyden aika toi uusia haasteita valokuvauksellekin. Suomalaisten tuotteiden markkinointitarpeet loivat teollisuus- ja mainoskuvauksen erikoistuneita suuria kuvaamoita kuten Eric Sundströmin kuvaamo, A. Pietinen Oy ja Foto Roos. Näitä kaikkia monitoimikuvaaamoita työllisti myös lehti- ja arkkitehtuurikuvaus.

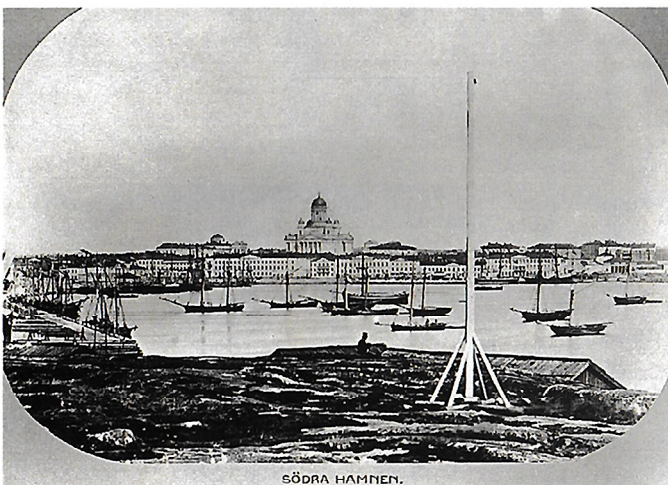
Museon oma dokumentointikuvaus edustaa näyttelyssä uudempaa valokuvasta. Museo tallentaa jatkuvasti ympäristöä, muutoksen alaisia kohteita ja nykyajan ilmiöitä. □

Nobel Standardin säiliöautoja tulossa Sörnäisten varastolta. Valok. Eric Sundström 1926.

Puolustuslaitoksen vuosipäivän paraati 16. 5. 1920. Valok. I. Timiriasew.

Södra hamnen. Foto E. Hoffers 1860-talet.

Matonpesulaituri Munkkisaarella. Valok. Signe Brander 1907.